

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

19. An si aliquando non pateat aditus ad Episcopum pro casu reservato,
possit Confessarius poenitentem absolvere. Ex part. 5. tract. 14. & Misc. 2.
res. 58.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

posito penitenti onere comparandi tempore opportuno, & cessantibus impedimentis, coram Superiore aut ejus delegato, sive, ab illo facultatem absolvendi à reservatis habente. Hoc omnino à jure communi concessum censeo ob rationes in Canonibus variis sparsim expressas.

4. Ex quibus omnibus, sic in re practica formo argumentum: Eadem est formaliter ratio recursus ad Episcopos, vel Superiores, aut eorum delegatos pro peccatis, & censuris reservatis, quæ est recursus ad Sedem Apostolicam pro iisdem: sed Pontifex declarat in Canonibus, eos, qui ex impotentia, aut gravi difficultate (ut sunt mulieres, valetudinarij, delicati, senes, impuberes, pauperes, &c.) non possunt adire Sanctam Sedem, posse ab Episcopis absolvi: ergo pariter, qui similibus præpediti non possunt adire Episcopum, vel ejus delegatum, poterunt ab inferiore absolvi, maxime cum onere comparandi, & dato juramento de satisfactione, & obedientia, de quibus statim latè, & distinctè.

5. Ratio verò est: quia pia Mater Ecclesia in suis Decretis, & reservationibus non potest censeri vel obligare ad aliquid moraliter impossibile, vel quod in grave detrimentum spirituale animarum, aut etiam temporale personarum vergit, ut ex istis declarationibus constat. Non est verò interdum minus impossibilis, aut in grave detrimentum animarum, vel etiam personarum, recursus ad Episcopum, vel ejus delegatum, quam ad Sanctam Sedem, et si talis impossibilitas, vel necessitas, sive periculum, non sit tam frequens: unde Confessarij prudenti æstimationi ista sunt relinquenda.

6. Ex quibus infero primò, potestatem absolvendi, quæ à reservatis in hujusmodi necessitatibus, vel periculis inferiores absolvunt, esse directam, quamvis interpretativam, & onerosam: adeoque mihi semper vili sunt minus consequenter loqui asserentes, inferiores Sacerdotes in dictis casibus directè à non reservatis, indirectè verò à reservatis absolvere: cum reverà directè ex potestate interpretativa, & onerosa absolvant, quæ eis ex declaratione juris communis tunc concessa censetur ratione declarata: necessitatis, vel impedimenti sufficientis in similibus casibus, & causis. Hæc omnia Marchant. loco cit. qui postea quæst. 9. concl. 2. adducit causas, quibus licet inferiori absolvere à reservatis, ut videlicet, quando quis sine nota, scandalo, infamia, diæteris, suspitionibus, aut similibus, non potest à Communionem, Missæ celebrationem, Sacramentorum administrationem abstinere, nec habet tunc ad manum aliquem, qui à peccatis reservatis absolvat: imò in omni casu, *Ne pro dilatione penitentia periculum imminet animarum*, ut habetur lib. 5. Decret. tit. 39. c. 16.

7. Ratio est: quia Ecclesia per reservationem non censetur suos subditos in aliquod animæ gravamen, vel periculum velle, aut præcipitare, aut in illis eos relinquere absque sufficienti subsidio, maxime cum virtus tota, & finis reservationis æquivalenter in isto onere comparandi, aut satisfaciendi servetur, non tantum in politia externa; sed in obligationibus strictissimis in foro conscientie. Et hæc omnia satis probabilia, & tuta existimo; & maxime notentur à Confessariis: quia in Authoribus non passim obvia, sed in praxi quotidiana: licet etiam probabiliter contrarium asserat Fernandez à Castro Palao, ubi supra citatus, cui adde Altherium de censuris, tom. 1. disp. 6. vers. *Si quis postulet*. Filliucius tom. 1. tract. 7. cap. 10. num. 289. & alios.

8. Notandum est tamen, quòd aliqui asserunt, quòd stando in opinione affirmativa, absolutus ab inferiore, etiam extra mortis articulum à culpâ Episcopo reservatis, ob accessum ad eundem Episcopum dif-

ficilem, non remanet obligatus se præsentare eidem ut denuò illa peccata reservata, jam ab inferiore absoluta confiteatur, & ab eisdem denuò absolvatur: cum nemo bis teneatur subijcere clavibus eadem peccata semel ritè per sacramentalem absolutionem remissa. Sed si remanet aliqua obligatio se præsentandi Superiori in tali casu, id non erit, ut denuò peccatum à Superiore per absolutionem auferatur quoad culpam; sed solum, ut eidem Superiori exhibeatur debitus honor, conservetur vigor Ecclesiasticæ disciplinæ; conveniens ab eodem Superiore, ut pote prudentiori Judice, adhibeatur medicina: & etiam præscribatur major satisfactio quoad Deum, vel proximum, si ab inferiore minus benè id factum fuerit. Ob has enim causas fortasse tanquam probabile sustineri potest in dicto casu absolutum ab inferiore à casibus reservatis etiam sine censurâ, tene-ri se præsentare Superiori, quam citius poterit. Ita Bossius de jur. Episcop. disp. 1. dub. 15. n. 163. ex Vasquez in 3. part. tom. 4. q. 91. art. 3. dub. 8. n. 8.

RESOL. XIX.

An si aliquando non pateat aditus ad Episcopum pro casu reservato, possit Confessarius penitentem absolvere? Ex part. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 58.

§. 1. **N**egativè respondet Suar. in 3. p. tom. 4. disp. 30. sect. 3. num. 13. quia licet quoties non pateat aditus ad Papam, vel Nuncium, nisi cum magna difficultate, & mora, possit Sacerdos inferior absolvere à casibus Papalibus. Non ita dicendum est de casibus Episcopalibus, quia jus commune ita statuit quoad casus Papales, non autem quoad Episcopales.

2. Sed hæc sententia mihi non placet, sicut de Cœlestino in Compend. Theol. moral. tract. 1. c. 23. num. 5. quia par interdum videtur ratio quo ad casus Episcopales, fieri enim potest, ut non minus sit difficilis aditus ad Episcopum, quam ad Pontificem, & adit nihilominus necessitas communicandi, vel celebrandi. Ita Cœlestinus, qui citat Gamacham in 3. part. D. Thom. de Sacrament. pœnit. c. 20. §. 1. verb. *Ceterum si per inadvertentiam*. Nec te terreat, amice Lector, auctoritas Patris Suarez, nam pro mea, & Cœlestini sententia stat novissime Jacobus Granado in 3. part. de Sacrament. contr. 7. tract. 10. disp. 7. num. 12. ubi nostram sententiam confirmat ex multis rationibus, ad illum, & non pigebit, ego enim brevitati studeo.

RESOL. XX.

An Penitentarius Ecclesie Cathedralis N. possit ab omnibus casibus reservatis ab Archiepiscopo absque ejus licentia & independenter ab illo absolvere? Et adducitur Cardinali testanti de aliqua re, si vergat in præjudicium tertij, minime credendum esse. Et docetur, consuetudinem legitime, plenè, & perfectè, atque concludenter probandam esse. Et advertitur, quod consuetudo non solum esse debet rationabilis, sed etiam legitime præscripta, ita ut per unum actum interrumpatur. Et probatur factum Prædecessoris non officere Successoribus. Ex part. 9. tract. 8. & Misc. 3. Ref. 11.

§. 1. **S**uppono ex declaratione Sacræ Congregationis, teste Barbosa Collect. 581. n. 24. Penitentiarium non posse absolvere à casibus Episcopo reservatis, nisi Episcopus hanc facultatem ei specialiter

Sup. hoc lege doct. nam Ref. seq.